

ХРАБРИЯТ ВОЙНИК ЛАТВИЙСКА ПРИКАЗКА

Превод от руски: Светослав Минков, 1954

chitanka.info

Един войник отбил военната си служба и го пуснали да върви, накъдето му видят очите.

И тъй, върви войникът из пътя — сам не знае накъде. По едно време огладнял. А за нещастие наблизил нямало нито град, нито село. Натъжил се войникът и си рекъл:

„Да бих срещнал поне някого, може би ще ми даде да похапна нещо.“

И гледа — насреща по пътя се задал някакъв старец.

Изравнили се двамата и старецът го пита:

— Защо, войниче, вървиш така натъжен?

— Че как ще бъда весел, когато коремът ми е празен! Аз имам три копейки, бих купил късче хляб, но кой ще ми продаде в такова пусто място!

— Е, войниче, няма защо да тъжиш. Ти имаш в джоба поне три копейки, а аз нямам и това. Може би ще ги разделиш с мене и ще ми дадеш копейка!

— Ето, вземи. Аз не съм алчен — отвърнал войникът.

Старецът взел копейката, пхнал я в джоба си и рекъл:

— Я виж какво се търкаля в джоба ми. Дали на теб няма да ти послужи? — И измъкнал една лула.

— Охо! — казал войникът. — Отлично! Лулата е пръв приятел на войника! Благодаря ти, старче, бъди здрав!

Запушил войникът и отминал нататък. Върви и пуфти с лулата. Сякаш по-весело станало на душата му. Пушил, пушил, а тютюнът в лулата все не се свършва.

„Гледай какво чудо! — мисли си войникът. — Паднала ми се е изглежда необикновена луличка. Да бих имал сега и късче хляб — да го ям и никога да не се свършва!“

Едва помислил това и гледа — иде друг старец. Също така беловлас и се подпира с бастун.

— Здравей, войниче! — рекъл старецът. — Защо си тъй замислен?

— Знаеш ли, дядко, мисля си, че добре ще бъде да похапна нещичко. Имам лула и две копейки, а хляб — нито трошица.

— Е, това, синко, още не е беда. Аз пък нямам и толкова. Не би ли се съгласил да разделиш парите с мен и да ми дадеш една копейка?

— Защо да не ти дам — казал войникът. — Вземи, не ми се свиди.

Взел старецът копейката, пъхнал я в джоба си и изведнъж извикал:

— Хей, войниче, почакай, тук напипах нещо. Може би ще ти хареса. — И старецът измъкнал от джоба си бутилка с вино.

— Туй се казва подарък! — извикал войникът. — Зарадва ме ти, старче! Благодаря ти. А сега бъди здрав!

И отминал нататък. Като повървял малко, решил да си сръбне от бутилката. Пийнал глътка, втора, погледнал бутилката на светлината — всичкото вино си стои.

„Ехе — мисли си и тая бутилчица не е обикновена. Цял живот не ще мога да я изпия до дъното. Да имаше сега при това винце и една добра закуска — ех, че хубаво щеше да бъде!“

Едва помислил това и гледа — задава се отсреща трети старец. Приближил се старецът и попитал.

— Защо си натъжен, войниче? Да не те мъчи нещо?

— Не — отвърнал войникът. — Не подобава на войника да тъжи, но ето че не може и да се радва. Аз имам лула, бутилка с винце и една копейка отгоре. Само хляб — нито зальк. От сутринта нищо не съм ял.

— Туй още не е беда, а половин беда, войниче. Аз нямам и това. Може би ще се смелиш над стареца и ще му дадеш копейката?

— Вземи, аз не съм алчен.

Старецът прибрал копейката и казал:

— Благодаря ти, войниче. Трябва и аз да ти подаря нещо. Само че не зная какво. Вземи поне тая торба.

И той смъкнал от гърба си платнената торба, дал я на войника и продължил пътя си.

И войникът закрачил нататък. Върви и си мисли:

„Чуден старец! Защо му е на войника празна торба?“

Едва помислил това и изведнъж гледа — по пътя върви кола. А в колата какво ли няма! Цяла грамада бели хлябове, наденици, извити като кравайчета, кошници с печени гъски, късове сланина, сирене на пити. Край колата крачи някакъв чифликчийски управител и шибя коня с камшик. Вижда се, че кара на панаир господарска стока.

Нещо засмукало войника под лъжичката. Развързал той торбата си и въздъхнал тежко.

— Ех! — казал си. — Господарската кола е пълна догоре, а торбата на бедния войник е празна. Да имах поне къшей хляб и малко сланина!

И какво, мислите, станало? Едва изрекъл той това — от колата се търкулнал един кръгъл хляб, а след хляба — къс сланина и — хоп! — във войнишката торба.

— Гледай ти! — зарадвал се войникът, завързал здраво торбата и тръгнал нататък.

Вървял, вървял и стигнал до господарската къща. Сам господарят излязъл насреща му и рекъл:

— Къде отиваш толкова късно, войниче? Пренощувай у дома. Почини си от пътя.

Смаял се войникът. Какво е това чудо? Уж господар, а разговаря с простия войник като с роден брат.

Изпънал се той по войнишки и козирувал, както му е редът.

— Безкрайно съм ви благодарен. Ако ваша милост благоволи — позволете да преспя в някое кътче.

Господарят повикал слугата си, смигнал му и казал:

— Заведи тоя войник в кръглата кула — знаеш къде, нека си полежи на мека постеля. Но внимавай — не забравяй да заключиш вратата.

„Защо пък ще заключва? Та не ме водят в тъмница!“ — помислил войникът, но нищо не казал и тръгнал подир слугата.

Отишли те в кръглата кула. Слугата пуснал войника вътре и сам останал зад прага и щракнал бравата на вратата. Войникът се огледал наоколо. Няма нищо, навсякъде разтребено, леглото в ъгъла потулено под някакви завески. Попипал леглото — меко!

„Ех — мисли си, — добре е! Ще похапна и ще си полежа до сутринта.“

Развързал той торбата, извадил храната на масата и започнал да яде. Изведнъж слуша — зад вратата шепнат някакви гласове. Войникът едва не се задавил с хапката сланина.

„Какви ли са тия гости посред нощ?“ — рекъл си.

Тогава вратата се разтворила и в стаята нахлули дванадесет дяволи. Задните натискат предните и викат:

— Е, кого ли ни е приготвил днес господарят? С чия ли чужда кожа иска пак да се разплаща?

Съгледали войника и почнали да мърморят:

— Нищо и никакъв войник. Месото му сигурно е твърдо като на ланшния просяк. От войнишки хляб много не се затлъстява.

Войникът загубил и ума и дума от страх.

„Виж ти — мисли си — как загазих! За чужди грехове ще трябва да отговарям.“

Но войникът ненапрасно бил носил толкова години пушка на рамото си.

„Ех — рекъл си, — колко пъти съм стоял под градушка от куршуми, колко пъти съм се изправял лице с лице срещу смъртта, та сега ли ще се изплаша от някакви дяволи?! Добре, и на тях ще им видя сметката!“

Изпънал се той по войнишки, сложил длан до козирката на фуражката си и казал на дяволите:

— Здраве желая, скъпи гости. Щом сте дошли, заповядайте на трапезата. Хапнете си!

Дяволите наобиколили войника, заскачали около него, затракали със зъби. Тоя, който бил по-едър, навярно най-старият, рекъл:

— Не, войниче, не сме научени ние да дояждаме огризки от чужда трапеза. По-добре теб самия да изядем заедно с цялата ти амуниция.

А войникът — нищо, не се смутил. Извадил лулата от джоба си и казал:

— Както знаете, ваша работа. Само че не искате ли да попушите малко преди ядене? Дядо ми не пристъпяше до трапезата, докато не се напуши добре. После такъв глад го хващаше, че можеше да изяде цяло теле. Ето, моята лула е готова.

А дяволите просто умират за тютюн.

— Защо не — рекъл най-старият, — дай да попушим. Ти и без това няма да ни избягаш.

Добре. Ударил войникът огнивето, запалил лулата и я подал на най-стария.

— Хубав тютюнец — рекъл, — само че е много силен, войнишки. Ако не сте свикнали, може би не ще изпушите цялата лула.

— Как да не я изпушим! — обидил се най-старият. — Я, братлета — изкомандувал той на дяволите, — да се покажем пред

войника. Хайде, да не се оставя лулата, докато не се изпуши всичкият тютюн!

Седнали дяволите в кръг и почнали да пушат. Един смукне, на другото предаде лулата и тъй нататък. Толкова дим дигнали, че просто не може да се диша. Войникът дори главата си покрил с шинела. А дяволите продължават да пушат и тютюнът в лулата все не свършва.

Минал час, два, три... И изведнъж зад прозореца изкукуригал петел. Скочил най-старият дявол, захвърлил лулата и извикал:

— Хей, ставайте! Съмва се!

Надигнали се с мъка дяволите и си отишли, като кашляли и плюели. А войникът се търколил на леглото и заспал спокойно.

На сутринта слугата дошъл с голяма кошница, за да събере войнишките кокали и да ги зарови някъде под репеите. Гледа — войникът цял-целеничък. Изтегнал се на коприненото одеяло, покрил се с шинела и хърка с всичка сила.

Слугата хвърлил кошницата и — право при господаря.

— Войникът е жив — вика — и дяволите не са го изяли.

Господарят не повярвал. Сам изтичал в кръглата кула. Гледа — войникът наистина лежи на леглото и си хърка, като че нищо не е било. Само стаята, кой знае защо, цяла била потънала в дим, сякаш мъгла се кълбяла под тавана. Господарят се закашлял, а войникът отворил очи, прозинал се и скочил бодро. Изпънал се пред господаря по всички войнишки правила.

— Здравей, войниче! — рекъл господарят. — Е, как, добре ли се наспа от пътя?

— Благодаря, господарю, не беше лошо, здравата си подремнах — отвърнал войникът.

— А не ти ли се присъни нещо?

— Да! Присъни ми се нечестив сън. Сякаш цяла дузина дяволи бяха дошли на гости право от пъкъла и ние уж бърбехме за туй, за онуй, а между другото — и за вас. Аз ги нагостих с луличката, но дали тютюнът в нея беше силен, или пък дяволите бяха слаби — пушиха те тая луличка, пушиха я и не я допушиха.

— Какво ли не вижда човек насън! — казал господарят. — Слушай, мило войниче, ти няма защо да бързаш. Почини си още някой и друг ден при мене.

— Защо да не си почина, щом не ме пъдите — рекъл гостът. — Не се случва често на войника да полежи на мека пухена постеля.

Отишъл си господарят, а войникът отново се търколил да спи.

Целия ден прекарал в сън, а вечерта скочил, наредил закуска на масата и на най-видно място сложил бутилката с виното. Похапва си, посрѣбва си и гости чака.

Точно в полунощ дяволите дошли. Зли, разгневени — току-виж, че се нахвърляли върху него и го разкъсали на парчета.

А войникът само се подсмивал под мустак. Поклонил се на дяволите като на добри познати и казал:

— Здравейте, скъпи гости! Виждам, виждам защо сте дошли. Тъй или иначе вие ще ме изядете. Но някога моят дядо разправяше, че сухият залък засяда на гърлото. А пийнеше ли глътка хубаво винце, можеше да изяде и цял вол. Ето тук имам една малка бутилчица. Няма да я пожая за вас. Само че ще пиете, докато я пресушите до дъно.

Дяволите погледнали скритом бутилката — дали има много вино в нея! Точно по глътка за всекиго.

Приседнали край трапезата — и бутилката почнала да минава от ръка на ръка. Обиколила веднѣж — виното в нея не намалява, обиколила втори път бутилката — все пълна си стои. Пили, пили дяволите, докато се натъркаляли под масата. Само дванадесетият, най-старият, се държи. Пийнал той още една глътка и изведнѣж зад прозореца изкукуригал петел.

— Ех, войниче, имал си късмет! — извикал най-старият и почнал да разбутва дяволите.

А господарят цяла нощ се въртял.

Едва изгряло слънцето, той се втурнал в кулата. Застанал на прага, поглежда — войникът спи, сладко си хърка.

„Виж ти, и дяволите не го щат — помислил господарят. — Но на третата нощ няма да му се размине.“

На третата нощ — стига вече шеги! — дяволите се явили толкова сърдити, че страшно било да ги гледаш. Извадили нокти, тракат зъби...

— Тоя път не ще позволим да ни измамат! — викат. — На парчета ще разкъсаме това проклето войниче!

— Добре — казал войникът. — Каквото е писано — това ще стане. Чакайте само да застана в средата на стаята, за да се нахвърлите всички изведнѣж върху мен.

Отдръпнали се дяволите, а войникът застанал в средата, развързал торбата си и извикал:

— Всички дяволи в торбата, без един!

И в тоя миг сякаш вихрушка минала през стаята. Завъртели се дяволите в колело и... изчезнали. Само един, най-старият, стои пред войника като залепен за пода.

А войникът потупал торбата с юмрук и рекъл:

— Виждаш ли тая торба? Тук са всички твои приятелчета — и за теб е останало едно местенце. Ако ми донесеш три торби жълтици, няма да те закачам, а и приятелите ти ще пусна на свобода.

Дяволът се почесал по тила и казал:

— Не зная какво да правя! Три торби злато за една дузина дяволи май не са много. Но бедата е там, че нашата съкровищница под земята е празна. Господарят, който те подмами да дойдеш тук, изпроси от нашия господар всичкото злато до последната жълтичка. Той обеща да го плати след седем години със собствената си кожа, но ето вече минаха два пъти по седем години, а той все отбягва да си уреди сметката. Ту някой просяк, ту някой скитник ще тикне вместо себе си. Сега на теб, войниче, дойде редът. Но ти си костелив орех, не се чупиш лесно...

— Виж ти каква била работата! — извикал войникът. — А пък аз се чудех защо тоя господар се умилква пред един прост войник. Е, добре, ваша милост, не сте попаднали на глупак, сега ще си разчистим сметките за всички чужди кожи. А ти слушай й запомни. Вместо да пълзиш под земята за пари, изтичай в господарската изба и я поразтършувай.

— Вярно, защо да не отида! — зарадвал се дяволът.

Още петлите не се били размърдали в курниците, а пред войника лежали вече три торби, догоре натъпкани с жълтици.

— Добре изметох господарските изби — казал запъхтян дяволът. — Нито една жълтичка не остана. Сега, войниче, пусни ми дяволчетата.

— Чакай малко — отвърнал войникът. — Най-напред се закълни в честта си, че нито ти, нито твоето потомство ще се мяркате вече пред очите ми. Където и да бъда, където и да стъпи кракът ми — да няма помен от вас!

— Добре, добре — рекъл дяволът. — Дори и сам да ни викаш, пак няма да ти се явим.

И войникът пуснал дяволите, а те само завъртели опашки и сякаш потънали вдън-земя.

Оттогава войникът заживял безгрижно. Купил си нова къща, пил и ял, колкото си искал, и другите гощавал.

Но дали защото не бил свикнал, дали от нещо друго — скоро всичко му омръзнало.

И намислил той да поскита по света. Хората да погледа, себе си да покаже.

Стъкмил си един кораб и заплувал по морето. Но едва се отдалечил от брега, изведнъж морето се развълнувало и забучало.

„Какво ли е това? — помислил си войникът. — Няма вятър, а какви вълни се издигат!“

Взрял се той в морето и гледа — нещо се чернее във водата.

— Май че моите стари познати в мътна водица риба ловят! Чакай, ще ги науча аз!

И той измъкнал вълшебната си торба, навел се през борда и извикал с всичка сила:

— Хей, дяволско племе, какво правите, забравихте ли нашата спогодба? Пак ли ми се мяркате пред очите?

Най-старият дявол се показал над водата, видял в ръката на войника чудната торба и затреперил от страх.

— Но ние нищо, ние тъй... — измърморил дяволът. — Нали се уговорихме, че ние няма да ти се показваме на земята, а тук наоколо е вода.

— Тогава знайте — рекъл войникът, — от днес нататък да няма помен от вас нито на земята, нито на водата!

Послушали го дяволите и съвсем изчезнали. Сега ги няма никъде — нито на земята, нито на водата, нито под земята, нито под водата. За тях се разправя само в приказките.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.